

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna si hrají na policisty

Cíl lekce: osobní údaje; otázka „Odkud pochází?“

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: policista; jméno; adresa; věk; pocházím; pocházíš; z Česka; peníze; (policisté)

Větné konstrukce: Odkud pocházíš?; Co prosím?

Návrh her a aktivit:

Video – Mína a Týna si hrají na policisty

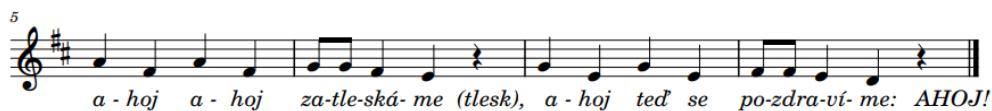
Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

Těžší varianta

Dobry den

Zuzana Nováková

úklona

zamávání

vztyčené palce (thumbs up)

pokrčení ramenou

úsměv

Hlavní činnosti

- **Rytmizovaný běh** – Pohybová hra:

Cílem aktivity je rozehřátí, poslech sloves.

- Učitel bubnuje na bubínek a s dětmi běhá v kruhu. Běh komentuje: „Teď běháme,“ poté může změnit rytmus bubnování a komentuje změnu v pohybu. Učitel může s dětmi: běhat, chodit, skákat, chodit pozadu, točit se, létat, plavat, jet na koni, stát, sedět, ležet. Učitel střídá styly, dokud děti aktivita baví.

- **Kdo mi dopis doručí?** – Pohybová hra, opakování:

Cílem aktivity je rozhýbání a opakování. Hra je náročná na vysvětlení, ale děti buď již znají původní hru, nebo se princip hry naučí metodou pokus–omyl.

- Hra se hraje stejně jako hra Cukr, káva, limonáda (čaj, rum, bum): Vyvolávač (v prvním kole učitel) stojí na jednom konci třídy k dětem zády. Děti stojí na druhém konci třídy připravené k běhu. Děti mají za úkol se co nejrychleji dostat k vyvolávači (předat mu dopis), ale ten nesmí vidět děti v pohybu. Proto děti k vyvolávači běží pouze ve chvíli, kdy je k nim otočen zády a říká říkanku:

Mám zakryté uši, oči,
kdo mi dopis doručí?

Ve chvíli, kdy vyvolávač říkanku dokončí, otáčí se na děti a kontroluje, zda se někdo z nich nehýbe. Pokud se někdo pohne, musí jít opět na start. Kdo se první dotkne vyvolávače, stává se vyvolávačem pro další hru. (Pokud se to některému dítěti podaří vícekrát, můžeme místo něj vybrat dítě, které ještě nebylo na řadě.)

Učitel vyvolávači s básničkou pomáhá. Nevadí, pokud vyvolávač nestihne říci básničku ani jednou celou.

- **Odkud pocházíš?** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je umět odpovědět na větu „Odkud pocházíš?“ a zopakování názvů států. Učitel si připraví mapu Evropy. Pro představení věty „Co prosím?“ může učitel někdy předstírat, že dětem nerozuměl a touto otázkou se jich ptát.

- Učitel s dětmi zopakuje názvy států (hlavně těch, odkud ví, že děti pocházejí): „Jaký stát leží tady?“ ukazuje učitel na mapu, „Je to Česko, Itálie, nebo Německo? Napovím vám – začíná to na Č.“ Poté se učitel ptá jednotlivých dětí: „Odkud pocházíš? Ze kterého státu?“ a děti odpovídají. Je důležité, aby děti správně skloňovaly, a tak je učitel opravuje: „Pocházím z Ukrajina.“ – „Aha, ty pocházíš z Ukrajiny, zkus to se mnou ještě jednou – pocházím z Ukrajiny.“

- **Ztratil jsem se** – Dramatizace, představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je seznámit se se slovní zásobou, umět policistovi odpovědět na důležité otázky, ukázat dětem, že jim policista může pomoci. Učitel má u sebe rekvizitu, která naznačuje, že je policista.

- Učitel vybere jedno dítě, které s ním zahraje divadlo. Dítě si stoupne mimo ostatní děti a učitel mu předvede, že má předstírat pláč. Poté učitel k dítěti přijde a pokládá mu otázky:
 - „Jak se jmenuješ?“
 - „Kolik je ti let?“
 - „Jaká je tvá adresa?“

Učitel si všechny informace zapisuje. Poté učitel dítě pohladí, chytí ho za ruku a odvede k ostatním dětem. Dítěti zatleská. Situace se střídá s několika dalšími dětmi. Poté učitel vysvětlí dětem význam spojení „Ztratil jsem se“. Další dítě předstírá pláč, učitel hraje policistu, ale dělá, že dítě nevidí. Dítě (pro první kolo vybere učitel někoho, o kom ví, že těžší roli zvládne) přijde k policistovi a hlásí: „Ztratil jsem se.“ Poté mu učitel pokládá stejné otázky, jako v první variantě hry.

- **Fanfára** Opakování, představení slova peníze:

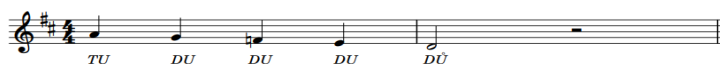
Cílem aktivity je seznámit děti se slovem peníze. Na aktivitu potřebuje učitel připravených pět karet s již probranou slovní zásobou. Může použít i karty s větším počtem zvířat (karta, kde jsou dvě myši). Učitel díky aktivitě představí dětem slovo peníze, proto je jedna z karet s obrázkem peněz.

- Učitel dětem ukáže čtyři různé karty (např. kartu s myší, s penězi – tuto kartu zdůrazní, kartu s rybou a kartu, kde jsou psi), které následně promíchá a položí je před sebe do řady obrázkem dolů. Učitel ukazuje na první kartu a ptá se prvního dítěte: „Je to myš, ryba, peníze, nebo psi?“ Dítě hádá. Po odpovědi otáčí učitel kartu, pokud se dítě trefilo, učitel zazpívá jednoduchou fanfáru pro výhru, kartu nechává ležet obrázkem vzhůru a ptá se stejného dítěte na další obrázek, kde už mu opakuje pouze tři zbývající názvy obrázků. Pokud se dítě netrefí a hádá špatně, učitel se zeptá na správný název otočeného obrázku, poté zazpívá smutnou fanfáru, otáčí kartu zpět obrázkem dolů a ptá se dalšího dítěte opět na první kartu. Pokud dítě několik karet uhodne, ale jednu ne, učitel otáčí obrázkem dolů všechny karty. Vyhrává dítě, které dokáže uhodnout všechny karty za sebou. Pokud dítě uhodne i poslední kartu, zazpívá učitel dlouhou fanfáru pro výhru a s dítětem si plácne. Poté může začít další kolo. Když děti s přehledem znají všechna slova použitá ve hře, může učitel do hry přidat i pátou kartu.

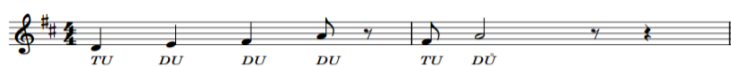
Jednoduchá fanfára pro výhru

Smutná fanfára

Dlouhá fanfára pro výhru

- **Čaroděj** – Dramatická výchova, opakování:

Cílem hry je opakování.

- Učitel hru pojmenuje: „Budeme hrát na čaroděje.“ Z učitele se stává čaroděj, který začaruje děti. Děti se pohybují po třídě a učitel si vylosuje jednu kartu s obrázkem z probrané slovní zásoby a svůj výběr komentuje:

„Vyberu si kartu a proměním tuhle partu.“

Poté čaruje: „Abraka dabra, ať jsou ze všech dětí policisté.“ Děti dramaticky ztvární policisty. Tímto způsobem může děti začarovat v pošťáky, ryby, dokonce i v dopisy – kreativní děti si s úkolem poradí. Když jsou všechny děti „začarované“, učitel jim ukáže, co bylo na vylosované kartě a zda se děti proměnily správně.

- **Tichá pošta** – Opakování:

Cílem aktivity je zopakovat dosud naučenou veškerou slovní zásobu (podstatná jména). Učitel rozloží po třídě karty s obrázky již probrané slovní zásoby.

- Děti se postaví do zástupu a učitel pošeptá poslednímu dítěti název jednoho obrázku položeného ve třídě. Děti mají za úkol šeptat jeden druhému dané slovo. Dítě, které stojí první v zástupu, jde hledat danou kartu. Po přinesení karty si dítě, které kartu hledalo, stoupne do zástupu jako poslední a tak se děti střídají. Pokud dítě přinese špatnou kartu, položí ji učitel obrázkem dolů. Správnou kartu položí obrázkem nahoru. Na konci cvičení si

učitel s dětmi projde karty, které děti přinesly špatně.

- **Má země je** – Hudební výchova, tvary názvů států v 1. a 2. pádu:

Cílem aktivity je umět skloňovat názvy států v 1. a 2. pádu. Píseň je vhodné upravit podle států, ze kterých pocházejí děti přítomné v hodině. Když se všechny naučí text, můžou jednotlivé sloky zpívat právě ty děti, kterým daná sloka patří.

Má země je

Zuzana Nováková

Má ze - mě je Če - sko Če - sko Če - sko

5
Já po - chá - zím z Če - ska, z Če - ska po - chá zím

1. Má země je Česko, Česko, Česko,
já pocházím z Česka, z Česka pocházím
2. Má země je Německo, Německo, Německo,
já pocházím z Německa, z Německa pocházím
3. Má země je Ukrajina, Ukrajina, Ukrajina,
já pocházím z Ukrajiny, z Ukrajiny pocházím
4. Má země je Polsko, Polsko, Polsko,
já pocházím z Polska, z Polska pocházím
5. Má země je Rusko, Rusko, Rusko,
já pocházím z Ruska, z Ruska pocházím

Pracovní list

- **Osobní karta:**

Cílem aktivity je zapamatovat si své osobní údaje. Starší děti, které již umějí psát, vepíší do karty všechny informace, mladší děti napíší to, co již napsat umějí (jméno, věk) a zbytek vepíše učitel – podle toho, co mu děti nadiktují.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání:

Rozloučení uzavírá lekci a je stejně jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: bubínek; mapa Evropy; rekvizita pro policistu; karty s obrázky slovní zásoby.

Poznámky

Zapamatovat si svou adresu je pro předškolní děti náročné, zvláště v jiném jazyce, než je jejich mateřština. Učitel se může dětí ptát na jejich adresu každý den v mateřské škole (a pokud nevědí, tak jim jí připomenout) i mimo lekce českého jazyka.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) [CC BY-NC 4.0]. Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>].

